

МЕТОДИ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ У РОБОТІ НАД ШКІЛЬНИМ ПІСЕННИМ РЕПЕРТУАРОМ

Бовканюк П. О.

*викладач баяна, циклова комісія народних інструментів
Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний інститут»
Волинської обласної ради
м. Луцьк, Україна*

Музична освіта в системі загальної середньої освіти є важливим засобом формування естетичної культури та творчого потенціалу особистості. Вона представлена у всіх циклах початкової школи та спрямована на розвиток емоційної сфери, музичного слуху, виконавських навичок і художнього мислення.

У сучасній педагогіці художнє мислення розглядається як здатність учня сприймати музичний твір у єдності емоційного змісту, художнього образу та засобів музичної виразності. Саме шкільний пісенний репертуар є найбільш доступним і ефективним інструментом формування цієї здатності, оскільки поєднує музику, слово, рух і емоційне переживання.

Художнє мислення у музичній педагогіці базується на таких компонентах: емоційно-ціннісний (переживання музики); когнітивний (усвідомлення структури та змісту твору); інтерпретаційний (створення власного виконавського образу); творчий (імпровізація, варіювання, художнє осмислення) [2].

Розвиток цих компонентів відбувається через систематичну вокально-хорову діяльність, слухання музики та аналіз художніх засобів виразності.

Шкільна пісня виконує одночасно навчальну, виховну та розвивальну функції. Вона: доступна для сприйняття дітьми різного віку; має яскравий емоційний та образний зміст; поєднує поетичний текст і музичну інтонацію; сприяє формуванню колективного музичного досвіду [1].

Важливим є добір репертуару з урахуванням вікових можливостей, вокального діапазону дітей, художньої цінності та педагогічної доцільності.

У процесі роботи над пісенним репертуаром доцільно використовувати комплекс взаємопов'язаних методів:

- **інтонаційно-слуховий підхід** (розвиток слухового контролю через повторення і наслідування);
- **емоційно-образний підхід** (усвідомлення художнього змісту через почуття);

– **структурно-аналітичний підхід** (аналіз форми, фразування, ритму);

– **творчо-інтерпретаційний підхід** (створення власного виконавського бачення);

– **діяльнісний підхід** (активна участь у співі, русі, грі на інструментах) [3].

Важливою умовою ефективного розвитку художнього мислення є поетапність роботи з піснею:

– первинне слухання та емоційне сприйняття;

– розбір тексту і музичного образу; розучування фрагментами; об'єднання частин у цілісний твір; художнє виконання та інтерпретація [4].

Метод фрагментарного навчання (А–В–С–D) дозволяє поступово формувати музичну пам'ять, увагу та здатність до структурного мислення.

Слухання музики виконує подвійну функцію: розвиток музичних здібностей (ладове, ритмічне, інтонаційне відчуття); формування уявлень про стилі, жанри та історичні епохи [3].

Систематичне слухання різнохарактерних творів сприяє розширенню музичного кругозору та формує здатність до порівняння і аналізу.

Таблиця 1

**Методи розвитку художнього мислення учнів
у роботі над шкільним пісенним репертуаром**

№	Метод	Зміст реалізації	Психолого-педагогічний ефект
1	Емоційно-образне слухання	Аналіз настрою, характеру, художнього змісту пісні	Розвиток емоційної чутливості та емпатії
2	Фрагментарне розучування	Поділ пісні на логічні частини (фрази, куплети)	Формування музичної пам'яті та структурного мислення
3	Метод наслідування	Повторення за вчителем, вокальне «дзеркало»	Розвиток інтонаційного слуху
4	Діалогічне навчання	Чергування виконання між учителем і учнями	Формування слухового контролю та взаємодії
5	Рухова-ритмічна діяльність	Жести, плескання, пластичні рухи	Узгодження руху, ритму та емоції
6	Інструментальне супроводження	Використання простих інструментів	Поглиблення відчуття гармонії та ритму
7	Поліфонічні вправи (канон, <i>ostinato</i>)	Розподіл партій між групами	Розвиток багатоканального слухання
8	Інтерпретаційний метод	Варіювання динаміки, темпу, характеру	Формування творчого мислення
9	Рефлексивний метод	Обговорення виконання після співу	Усвідомлення власного художнього досвіду

Таким чином, розвиток художнього мислення учнів у процесі роботи над шкільним пісенним репертуаром є складним багаторівневим процесом, що поєднує емоційне переживання, аналітичне осмислення та творчу інтерпретацію музичного матеріалу.

Ефективність цього процесу забезпечується використанням комплексної системи методів, які активізують слухову увагу, музичну пам'ять, уяву та здатність до художнього узагальнення.

Література:

1. Кишакевич С., Стець Г., Дитячі пісні у шкільному музичному вихованні : навчально-методичний посібник. Трускавець : Пляда. 2026. 64 с.
2. Прокопчук В. Європейський досвід професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. 2020. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-37-2.2.13>
3. Совік, Т. Технології використання пісенного шкільного репертуару в музичній анімаційній діяльності. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*, 2026.(222). С. 174–178.
4. Федорець М. Загальна музична освіта України: розвиток в умовах інтеграції до європейського культурного простору. *Південно-українські мистецькі студії*. 2022. Вип. 1. С. 21–26.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-630-3-42>

КОНЦЕПЦІЇ ДИЗАЙНУ КОНВЕРТІВ З ТКАНИНИ

Бокій Т. Ф.

*кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри дизайну*

Луцький національний технічний університет

Марчук К. П.

*студентка III курсу факультету креативних індустрій,
маркетингу та комунікацій*

*Луцький національний технічний університет
м. Луцьк, Україна*

Популяризація екологічності матеріалів та багаторазовості виробів зумовлює пошук нових ідей для дизайну пакування. Використання тканини для конвертів є альтернативою до традиційного паперу. Вони поєднують естетичність, практичність, зручність та довговічність.